

Com presentar un treball acadèmic

Tot projecte de fi de carrera, treball de curs o tesi, ha de tenir una bona presentació. El millor contingut sense una forma adient pot dificultar-ne la lectura i l'anàlisi per part de les persones encarregades d'avaluar. En aquesta guia es presenten els trets bàsics de l'estructura d'un treball acadèmic ben presentat.

Quin estil cal seguir?

En la redacció i organització de qualsevol treball cal tenir presents les indicacions específiques del professor, del departament o de la universitat davant dels quals es presenta. Tanmateix hi ha un conjunt de recomanacions sobre l'estructura i els elements d'un treball que són força universals i que es poden trobar recollides en multitud de manuals de metodologia del treball científic i en guies d'estil per a la redacció. Una selecció d'aquests manuals i guies es pot trobar a les biblioteques de la UPC:

- Beer, F.D. (ed.) (1992). Writing and speaking in the technology professions: a practical guide. Piscataway: IEEE Press.
- García de la Fuente, O. (1994). Metodología de la investigación científica: cómo hacer una tesis en la era de la informática. Madrid: CEES.
- Mauch, J.E.; Birch, J.W. (1993). Guide to the successful thesis and dissertation: a handbook for students and faculty. New York: Marcel Dekker.
- Pérez, S. (1993). Cómo elaborar y presentar un trabajo escrito. Madrid: Deusto.
- Sierra Bravo, R. (1996). Tesis doctorales y trabajos de investigación científica. Madrid: Paraninfo.
- Turabian, K.L. (1996). Manual for writers of term papers, theses and dissertations. London: University of Chicago Press.

- Walker, M. (2000). Cómo escribir trabajos de investigación. Barcelona: Gedisa.
- Wilkinson, A.M. (1991). Scientist's handbook for writing papers and dissertations. Englewood Cliffs: Prentice Hall.

Per a informes tècnics cal tenir present la norma:

ISO 5966-1982 (E). Documentation - Presentation of scientific and technical reports.

Elements d'un treball acadèmic

Els treballs acadèmics han de ser un aprenentatge per a la redacció en general de treballs científics destinats a la publicació o a la presentació d'informes. S'han de redactar amb correcció, en un llenguatge clar i directe, i amb una bona estructuració de la informació: es tracta de permetre lectures parcials i puntuals, facilitant que el lector pugui trobar fàcilment allò que li interessa.

Parts de treball

A continuació es dona la relació de les parts d'un treball. Les que es consideren opcionals, i que no necessàriament hi han de ser presents, es marquen amb claudàtors.

Portada: la portada és la font que permet identificar el treball. Les dades que s'hi han de fer constar depenen del tipus de treball, però algunes de les fonamentals són: títol, autor, assignatura, professor i grup, director, departament, universitat, títol al qual s'opta (en cas de tesi i projectes de final de carrera), i data de presentació.

Després de la portada s'acostumen a deixar un o més fulls en blanc de cortesia.

[Resum (abstract)]: és un text breu, al voltant d'unes 250 a 500 paraules en el cas d'informes i tesis, redactat de forma normalitzada d'acord amb la ISO 214, en què s'informa del contingut i la naturalesa del document, a fi que el lector pugui decidir si vol llegir el treball sencer.

S'hi fan constar especialment els objectius, els mètodes, els resultats i les conclusions utilitzant la terminologia normalitzada de la matèria.

Sumari o taula de contingut: cal consignar el títol de tots els apartats i les subdivisions per ordre d'aparició en el text amb la indicació de la plana on comencen. Si hi ha il·lustracions i quadres numerats, s'acostuma a fer un sumari específic a part.

[Llista d'abreviatures i símbols]: obligatòriament s'ha de fer constar allò que, a priori no pugui ser fàcilment entès pels lectors, tot i que el més senzill és indicar-ne totes les utilitzades al llarg del treball.

Introducció: s'ha de definir breument el propòsit i els objectius, la motivació, l'abast (cronològic, geogràfic, tipològic, etc.) i la seva justificació, un comentari general sobre els documents consultats i la metodologia emprada, els agraïments generals i la data de tancament de les diferents etapes de treball.

Cos del treball: ha d'estar dividit en capítols homogenis numerats, que es podrien agrupar en quatre grans àmbits: la teoria, el mètode, els resultats i la discussió.

Conclusions i/o recomanacions: han de ser el resultat de la presentació clara i ordenada de les deduccions fetes al llarg del treball.

[Annexos]: la seva finalitat pot ser completar el cos del treball amb informació que no s'ha encabir per no trencar la presentació lògica i ordenada, o oferir dades complementàries que ajudin a entendre els mètodes emprats. També s'hi poden incloure altres materials complementaris, difícilment intercalables com plànols, mostres, fotografies, glossaris, etc. La informació complementària del treball inclosa en els annexos s'ha de citar al final de cada un d'ells.

Bibliografia: el conjunt de documents consultats, citats o no, al llarg del treball, formen la bibliografia que es presenta al final del treball de forma ordenada (cronològicament o alfabètica).

Les bibliografies ordenades per temes, amb comentaris o sense, que serveixen per presentar l'estat de la qüestió amb documents que no han estat citats al llarg del treball s'acostumen a donar com annex.

En l'Accés *Com presentar una bibliografia, com citar un text*, hi ha recomanacions detallades sobre la forma de presentació de la llista de referències i de les citacions dins del text.

[Índexs alfabètics]: complementen els sumaris amb punts d'accés més específics. Donat que el treball pot servir per cercar dades molt concretes, és molt útil que el lector pugui trobar-les ràpidament.

La generació d'un índex alfabètic de conceptes, de noms de persones, institucions o llocs significatius, és factible en l'actualitat gràcies als processadors de textos.

Numeració de les parts i paginació

Els epígrafs de capítols, apartats i subapartats han d'aparèixer jerarquitcats per la tipografia i amb números aràbics subdividits per punts (per exemple 2. CAPÍTOL; 2.1. Apartat; 2.1.1. Subapartat).

Els annexos s'han d'identificar per lletres majúscules consecutives (Annex A, Annex B, etc.).

Els treballs es presenten en fulls escrits a dues cares.

Tots els fulls, tret de la portada, els fulls de respecte i el sumari, han d'estar numerats amb un número aràbic normalment col·locat en el peu del full que començarà pel número 3 o 4 en funció del nombre de fulls sense numerar que hi hagi al començament.

Criteris gràfics

Cal observar les prescripcions que es demanen per a la presentació del treball en relació a si el text es pot mecanografiar a un o dos espais. Amb tot, cal recordar que el més correcte és la presentació a dos espais i la utilització d'una sola família de lletres.

S'ha de deixar respirar el text i, per tant, cal fixar uns marges adients i facilitar la lectura fragmentada del text amb espais entre apartats i paràgrafs.

Les notes a peu de pàgina

Les observacions i els comentaris que complementen el text s'han de donar en una nota a peu de pàgina o a final de capítol.

La indicació en el text serà en superíndex.

Figures i taules

Si són essencials per a la comprensió del text principal han d'estar intercalades en el cos del treball dins d'un requadre.

Cal citar a peu de pàgina el document d'on s'han extret i han d'anar acompanyades d'una llegenda que permeti entendre la figura o la taula. Han d'estar numerades en seqüències diferents per a figures i per a taules.

Actualització: novembre 2007

